

Agility: topsport zonder kleerscheuren?

Met zo'n drieduizend enthousiaste wedstrijdlopers in Nederland is de populariteit van agility de laatste jaren erg gegroeid. Hond en baasje lopen zo snel mogelijk een parcours met tunnels, hindernissen en andere obstakels. Hiervoor is veel samenwerking nodig tussen de twee. De communicatie is van buitengewoon niveau, de band tussen hond en eigenaar versterkt en beide krijgen een flinke portie beweging. Win-win situatie, toch?

Een enquête uit 2007 liet zien dat 33% van de viervoetige participanten blessures oploopt tijdens het uitoefenen van agility, waarvan 58% tijdens een wedstrijd¹. Ook is er in de meeste gevallen sprake van meerdere blessures. Deze blessures zijn onderdeel van de talloze voorbeelden van benadeelde diergezondheid en -welzijn door de wensen van hondenbaasjes. Door de combinatie van rennen op hoge snelheid, snelle veranderingen in richting, en contact met verschillende hinderissen ligt het risico op blessures in deze tak van hondensport hoger dan verwacht². Een groot deel van de blessures kan toegeschreven worden aan dynamische krachten die per deelnemer variëren en ontstaan door verschil in rassen, ervaring met agility en type hindernissen.

Blessures

Blessures van de zachte weefsels komen het meest voor, waarbij we denken aan verstuikingen, kneuzingen en verrekkingen van voornamelijk nek, rug en knieën¹. Er bestaat echter geen verschil tussen milde en ernstige of chronische blessures tussen trainingen en wedstrijden, maar de gemiddelde blessure zorgt ervoor dat de helft van de honden minimaal een maand uit de running is³.

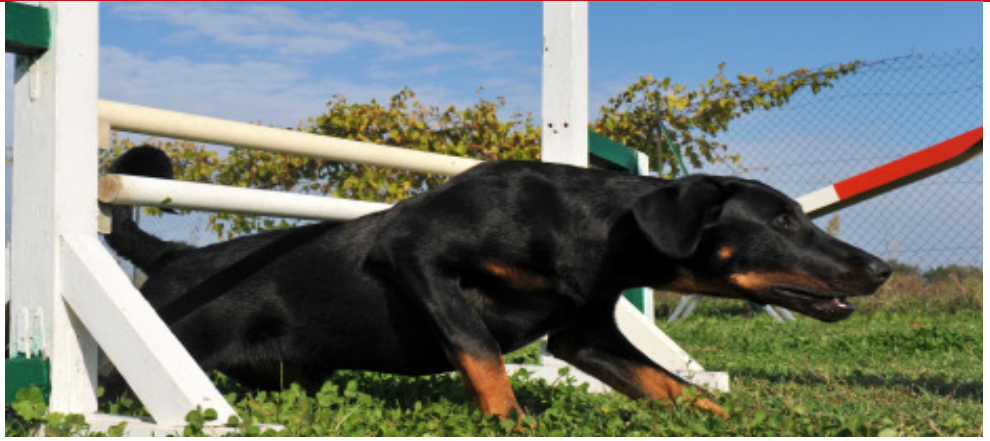
Rassen

Over het algemeen lijken honden met een hogere schofthoogte meer blessures op te lopen³. Dit kan te maken hebben met het onvermogen een extra pas te zetten tussen hindernissen, waardoor een hindernis minder optimaal genomen kan worden in vergelijking met hoe een kleine hond dat doet⁴.

De Border Collie, Shetland Sheepdog en Australian Shepherd lijken over het algemeen het meest gevoelig te zijn voor blessures in trainingen en wedstrijden^{1,4}.

De Border Collie blijkt verreweg het meest gevoelig voor blessures. Naast de verwachte blootstelling als populaire sporthond, blijkt het ras een hoger

dan verwachte portie van de blessures op zich te nemen. De honden hebben een atletisch uithoudingsvermogen en motivatie waar je u tegen zegt, waardoor eigenaren vaker kunnen besluiten om langere trainingssessies en wedstrijden vol te houden. Dit verhoogt de kans op blessures door vermoeidheid. Verder zouden Border Collies door hun snelheid, motivatie en behendigheid in richtingsveranderingen juist gevoeliger zijn voor blessures in een agility parcours⁴.

Ervaring

Ervaring van zowel hond als eigenaar speelt parten in de gevoeligheid van blessures. We kunnen het trainen voor agility zien als het oefenen van een vaardigheid. Honden die minder dan 4 jaar meedoen aan agility trainingen en wedstrijden, lopen een hoger risico op het maken van fouten of het nemen van suboptimale routes en bewegingen. Hierdoor ontstaat extra gevoeligheid voor blessures⁴. Echter, oefening baart kunst, want na deze 4 jaar daalt het aantal blessures fors. En, zo baas zo hond, er vindt ook een daling in de gevoeligheid voor blessure plaats naarmate de eigenaar meer dan 5 jaar ervaring heeft⁴.

Hindernissen

Het middelpunt van agility, de hindernissen, hebben vanzelfsprekend de grootste invloed op het ontstaan van blessures. Hindernissen waardoor verreweg het meeste kwaad geschiedt zijn de A-frame, dogwalk en bar jump. Hierbij zijn de eerste twee obstakels verantwoordelijk voor de helft van het letsel. Per hindernis worden matige tot ernstige blessures op verschillende manieren veroorzaakt, waarbij er vooral contactblessures voorkomen. Een bar jump verwondt schouders en knieën, contact met of vallen van de A-frame zorgt vooral voor schade aan schouders en tenen en dog walks zorgen op gelijke wijze als de A-frame voor blessures aan ribben en kop. De verschillende hindernissen zorgen niet voor een significant verschil in het soort blessure (verrekking, verstuiking, kneuzing^{1,3}. Ook zien we bij toenemende hoogte van hindernissen meer verticale krachten ontstaan op vooral voorpoten, waarbij polsgewrichten en voetjes het vaak zwaar te verduren krijgen bij de landing^{2,5}. Dit wordt nog eens extra versterkt door het feit dat de hond uit een sprong vrijwel altijd op de dominante poot, en dus dezelfde poot landt, waardoor er een risico op een chronische belastingsblessure van dit pootje ontstaat⁶.

Eline Berghorst

*Student Geneeskunde
van Gezelschapsdieren*

Redactiecommissielid

Conclusie

Met de groeiende populariteit van agility wedstrijden, inclusief stijgend aantal wedstrijden, deelnemers en eigenaren, wordt het risico op blessures voor de hond steeds groter. Hierbij raakt door de wensen van hondenbaasjes het welzijn van onze dieren in het geding. Gelukkig komt het grootste percentage van de participanten er zonder kleerscheuren vanaf, maar voor de andere ruim 30% is het goed ons te verdiepen in de risico's die bij deze fanatieke sport komen kijken. Willen we onze geliefde topsporter ook nog als gezond en fit gezelschapsdieren gebruiken, dan zullen er oplossingen moeten komen die de kans op blessures inperken. Aanpassing van reglementen en wedstrijden, gebaseerd op rassen, ervaring van de hond en eigenaar in combinatie met hindernis- en parcoursdesign, zullen de kans op het ontstaan van blessures minimaliseren. Ook is het belangrijk om jouw hond en zijn capaciteiten te kennen, en deze te beschermen voor overtraining. Op deze manier kan (met behulp van eigenaren en dierenartsen) de agilitywereld waarin hond en baas op topniveau samenwerken, presteren en genieten zonder groeiende problemen blijven bestaan.

Referenties

1. Levy, M.L., Hall, C.B., Trentacosta, N., Percival, M. 2007, A survey of injuries occurring in dogs participating in agility, *Clean Run*
2. Pfau, T., Garland de Rivaz, A., Brighton, S., Weller, R., 2011, Kinetics of jump landing in agility dogs, *The Veterinary Journal* 190; pp 278-83
3. Cullen, K.L., Dickey, J.P., Bent, L.R., Thomason, J.J., Moëns, N.M.M., 2013, Internet-based survey of the nature and perceived causes of injury to dogs participating in agility training and competition events, *Journal of the American Veterinary Medical Association* 243; pp 1010-18
4. Cullen, K.L., Dickey, J.P., Bent, L.R., Thomason, J.J., Moëns, N.M.M., 2013, Survey-based analysis of risk factors for injury among dogs participating in agility training and competition events, *Journal of the American Veterinary Medical Association* 243; pp 1019-24
5. Sellon, D.C., Martucci, K., Wenz, J.R., Marcellin-Little, D.J., Powers, M., Cullen, K.L., 2018, A survey of risk factors for digit injuries among dogs training and competing in agility events, *Journal of the American Veterinary Medical Association* 252; pp 75-83
6. Baltzer, W., 2012, Sporting dog injuries, *Veterinary Medicine* 107; pp 166-77